

Ira Vihreälehto & Tea Vellamo
 ira.vihrealehto@tut.fi, tea.vellamo@tut.fi

Yliopistopedagogiset opinnot Tampereen teknillisellä yliopistolla

Tampereen teknillisellä yliopistolla on tarjottu 25 opintopisteen yliopistopedagogista opintokokonaisuutta opetushenkilöstölle vuodesta 2004 lähtien. Opinnot on toteutettu yhdessä Tampereen ammatillisen opettajakorkeakoulun kanssa. Yliopistopedagogiikan opinnot on suunnattu kaikille opetustehtävissä toimiville. Kouluttajilla on tekniikan alan koulutuksen lisäksi pedagoginen pätevyys.

Tällä hetkellä koulutusta tarjotaan kokonaisuutena, joka koostuu kolmesta 5 opintopisteen laajuisesta koulutuksesta ja yhdestä 10 opintopisteen laajuisesta koulutuksesta. Koulutuksia koordinoi Tampereen teknillisen yliopiston (TTY:n) opiskelijapalvelut yhteistyössä yliopistopedagogiikan ohjausryhmän kanssa, johon kuuluu sekä TTY:n että Tampereen ammatillisen opettajakorkeakoulun (TAOKK:n) edustajia.

Ketkä voivat opiskella yliopistopedagogiikkaa?

Yliopistopedagogiikan opinnot on suunnattu kaikille opetustehtävissä toimiville. Laitokset osallistuvat osittain koulutuksen kustannuksiin ja osallistujien valintaan. Keskeinen osallistujaryhmä ovat olleet opetustehtävissä hiljattain aloittaneet, esimerkiksi assistentit ja jatko-opiskelijat, mutta yliopistopedagogisia opintoja suorittavat myös pidempään opetustehtävissä toimineet.

Rehtorin päätöksellä 1.1.2012 tai sen jälkeen rekrytoitujen yliopistonlehtorien ja yliopisto-opettajien edellytetään suorittavan kahden vuoden kuluessa työsuhteen aloittamisesta vähintään 10 opintopisteen verran yliopistopedagogisia opintoja, ellei valitulla ole näitä suoritettuna työsuhteen alkaessa. Päätöksellä on haluttu vahvistaa opetustehtävissä toimivien pedagogista osaamista.

Yliopistopedagogiikan opetussuunnitelma 2013–2014

Yliopistopedagogisten opintojen opetussuunnitelma uudistettiin viimeksi vuonna 2011 yhteistyössä TTY:n, Tampereen yliopiston, Jyväskylän yliopiston ja TAOKK:n kanssa. Yliopistopedagogiikan perusopinnot (25 op) koostuvat seuraavista opintojaksoista:

- YPP1a Yliopisto-opetuksen ja -oppimisen teoreettiset perusteet 5 op
- YPP1b Opetuksen suunnittelu, toteutus ja arviointi, 5 op
- YPP2 Opetussuunnitelmatyö ja opetusharjoittelu, 10 op
- YPP3 Ohjaus yliopisto-opetuksessa, 5 op

Opiskelija voi suorittaa yksittäisen opintojakson tai perusopinnot kokonaisuudessaan. Suosituksena on, että YPP1a-opintojakso suoritetaan ensimmäisenä. Ennen YPP2-jaksolle osallistumista opiskelijalla on oltava suoritettuna jokin aikaisempi pedagogiikan opintojakso.

TTY:lla suoritettavat yliopistopedagogiikan perusopinnot on luettu täysimääräisesti hyväksi Tampereen ammatillisen opettajakorkeakoulun opettajankoulutusopintoihin (60 op).

Opintojen ajoitus, tarjonta, kesto ja opiskelijamäärät

Yliopistopedagogiikan perusopinnot järjestetään lukuvuositain, ja ne on mahdollista suorittaa yhden lukuvuoden aikana. Syksyisin alkavat opintojaksot YPP1a, YPP1b ja YPP2. Näistä YPP2 jatkuu kevätlukukaudelle, ja keväällä alkaa myös YPP3.

Koulutukseen ilmoittaudutaan henkilöstön intranetin kautta. Osallistuvien määrä on vaihdellut. Lukuvuonna 2012–2013 koulutuksiin osallistui 34 opettajaa, ja viime vuosina kaikki halukkaat ovat mahtuneet mukaan.

Joka toinen vuosi on aloittanut myös englanninkielinen yliopistopedagogiikan koulutus. Vuonna 2013 järjestetylle Pedagogical Skills for Teachers and Teaching Practise (10 op) -opintojaksolle osallistui 24 opettajaa.

Opintojen tarjoaja, resurssit ja henkilökunta

Tampereen ammatillinen opettajakorkeakoulu on vuonna 2010 valittu yliopistopedagogisten koulutusten toteuttajaksi julkisessa kilpailutuksessa. Järjestäjä kilpailutettiin uudestaan keväällä 2014.

Yliopistopedagogiikan ohjausryhmässä on mukana Tampereen teknilliseltä yliopistolta opettaja, suunnittelija ja koulutuspäällikkö sekä opettajakorkeakoulusta kaksi opettajaa ja suunnittelijaa. Ohjausryhmä kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa.

Opintojaksojen kouluttajina ja ohjaajina on toiminut TTY:n opettajia ja muuta henkilökuntaa. Koulutuksista kerätään jatkuvasti palautetta, joka otetaan huomioon opetusta kehitettäessä.

Harjoittelun toteuttaminen

Opintojakso YPP2 Opetussuunnitelmatyö ja opetusharjoittelu (10 op) sisältää ohjattua opetusharjoittelua 5 opintopistettä. Opetusharjoittelu koostuu havainnoinnista, ohjatusta opetustilanteesta, itsenäisestä opetustilanteesta ja toisten osallistujien opetustilanteiden seurannasta ja palautteenannosta. Havainnoinneista laaditaan kooste ohjaajalle opettajalle, joka antaa siitä lyhyen palautteen ja hyväksyy opetusharjoittelun.

Yliopistopedagogiikan vaikuttavuus Tampereen teknillisellä yliopistolla

Syksyllä 2013 TTY:n yliopistopalvelut tilasi tutkimuksen Tampereen yliopiston kasvatustieteen opiskelijalta HM Päivi Kujansuulta yliopistopedagogiikan vaikuttavuudesta TTY:lla. Tutkimus ”Yliopisto-opettajuus ristiallokossa” valmistui joulukuussa 2013 ja laajenee pro gradu -työksi ”Yliopisto-opettajuus ristiallokossa: tapaustutkimus yliopistopedagogisten koulutusten ja opetuksen kehittämisen

vaikuttavuudesta” keväällä 2014. Tutkimuksessa selvitetiin, miten TTY:n opettajat ja opetusyhteisöt kuvaavat opetuksen kehittämistä, miten kuvataan hyvää opettajuutta ja opettajan ammattikuvaa TTY:lla sekä miten yliopistopedagogisten koulutusten sisältö vastaa käytännön tarpeeseen.

Tutkimuksen tuloksissa toivottiin TTY:n selkeyttävän viestiään siitä, mihin suuntaan opetusta halutaan kehittää ja mikä on opetuksen rooli TTY:n tehtäväkentässä. Tutkimuksessa haastatellut toivoivat, että opetus- ja yhteiskulttuurista vahvistettaisiin, mikä mahdollistaisi opettajuuden, yhteisön ja opetuksen kehittämisen. Lisäksi kaivattiin ihmislähtöistä pedagogista johtajuutta. Pedagogisen koulutuksen merkittävimäksi hyödyksi koettiin mahdollisuus vertaiskeskusteluun ja vertaisarviointiin opetuksen kehittämisessä. Hyödylliseksi koettiin myös erilaisten oppimistyylien ja opetusmenetelmien opiskelu.

Tulevaisuuden tavoitteet

Vuonna 2014 Tampereen teknillinen yliopisto hakee rahoitusta tekniikan pedagogiikan professuuriin, joka lisäisi tieteellistä tutkimusta tekniikan ja luonnontieteiden pedagogiikasta. Tavoitteena tulevaisuudessa on myös lisätä TTY:n omaa osuutta yliopistopedagogiikan opinnoissa.

TTY:n strategisena tavoitteena on hyödyntää opetuksessa paremmin uusia oppimisympäristöjä. Opetusteknologiat halutaankin integroida tiiviimmin yliopistopedagogiseen koulutukseen. Strategian avulla halutaan lisätä opetuksen arvostusta TTY:lla ja edelleen vahvistaa opettajien mahdollisuuksia osallistua pedagogisiin koulutuksiin.

Kirjoittajat toimivat suunnittelijoina Tampereen teknillisen yliopiston opiskelijapalveluissa.

LÄHDE

Kujansuu, P. (2013). *Yliopisto-opettajuus ristiallokossa: Haastattelututkimus yliopistopedagogiikan vaikuttavuudesta -selvitysraportti*. Tampereen yliopisto.